

Győr-Sopron- Ebenfurt

Budapest, 1949. jún. hó 17.

Mélyen tisztelt Elvtársak!

Alulírt Weintraub Miksa rövidáru-kiskereskedő (Budapest VII., Garay tér 41.) azon legalázatosabb kérelemmel járulok a mélyen tisztelt Elvtársakhoz, hogy engem a Magyar Dolgozók (bolsevik) Párt soraiba visszavenni méltóztassanak, miután onnan a legutóbbi felülvizsgálatkor kizártak. Ezen kizárás ugyan már több hónappal ezelőtt történt, amikor is Erdős elvtárs kijelentette, hogy amennyiben én a bizottság határozatával nem értek egyet, úgy fellebbezéssel élhetek, mindazonáltal erre eddig alkalmam és időm nem lévén, kérem jelen levelemnek utólag helyt adni. Tekintetbe venni kérném a késedelemért súlyos betegségemet, melynek folyamán veseműtéten estem át, amit Dr. Ellinger főorvos igazolhat, továbbá, hogy ugyan-ezen időben került sor családi tulajdonunkban levő rövidáru-kiskereskedésünk (Lefkovits és Tsa. VII., Garay tér 41.) államosítására, egy nagy rumli és felfordulás, mi szintén akadályozott e kérelem megírásában, továbbá, hogy a fogalmazás nekem elég nehéz, a magyar nyelvet tökéletesen nem bírom, mivel Sopronban, ahol felnőttem, mi németül beszéltünk, és iskolába is az ottani Elementarschuléba írtak be. Azonkívül ezen folyamodványomat csupán részletekben, hosszabb kihagyásokkal készíthettem el és másolhattam le, hozzátartozóim előtt is titkolva, bizonyos családi okokból, melyeket nem részletezhetek.

Mindenekelőtt megjegyzem, hogy amennyiben a párttagságnál döntő kérdés jelen helyzetben a Szovjet-Oroszországhoz való viszony, amint a Szabad Nép múlt heti cikke írta, úgy ez reám hátrányosan nem vonatkozhat. Ezzel kapcsolatban előadni kívánom, hogy anyai nagybátyám, néhai Rebenwurzl Manó, Bécsben H. Goldmann und Söhne kárpitos és lakberendező cégnél nyert elhelyezést mint segéd, amely cég szállítója volt Vladimír orosz nagyhercegnek. Bácsikám munkája olyannyira kivívta Hoheit megelégedését, hogy egy alkalommal, amikor a herceg az üzletet fölkeresni ke-

gyeskedett, és a főnök, Hugó Goldmann, valamint fiai, Rudy és Sami fogadták a belépő magas rangú vevőt, ő egyikkel se tárgyalt, hangoztatva, hogy „ausgesprochen mit dem Gehilfen Emmanuel Rebenzwurzl” óhajtja az elvégzendő munkát megbeszélni, amit egykorú levelekkel és számlamásolatokkal igazolhatok.

Fent nevezett rövidáru-kiskereskedés államosítása ügyében én kifogást nem emelek. A háborús viszonyok közt előfordult árdragítási esetek, melyekért a cég ellen két ízben eljárást indítottak, a pártfelülvizsgálaton most nem kerültek szóba. Hangoztatom azonban, hogy említett években, az anyagihiány következtében, ez elkerülhetetlen és a kereskedelemben általános volt. Mi a hivatalosan megállapított áron a legfontosabb cikket beszerezni nem tudtuk, mivel az elosztásnál nagymértékben érvényesült a kedvezőtlen felekezeti megkülönböztetés. Én ugyan Kertai úrnak, a gyári anyaggazd. oszt. vezetőjének többször is kifejtettem helyzetünket, amibe egyetlen imádott fiunk halála után jutottunk, ám ő mindig az ellátási nehézségekre hivatkozott. Ezért pl. a kötött ruhanemű alapanyagát képező fonalat és más cikket is, úgy mint zsebkendők, kendők, harisnya, sálak stb. már a megengedett viszonteladási árnál drágábban voltunk kénytelenek különféle forrásokból beszerezni, s utána a magunk rezsijét belekalkulálva, a vevőnek még magasabb árat számítani. Így ez a különbség nem a mi busásabb hasznunkból, vagy pláne mohó kapzsiságunkból és nyereszkeszünkünkől származott, hanem kizárólag a fasiszta kereskedelmi viszonyokból.

De ismétlem, az államosítással szemben nem jelentek be tiltakozást. Bár 1925 óta vagyok a cég beltagja, igaz, csupán csendestársi minőségben, lélekben sosem éreztem magam rövidáru-kiskereskedőnek. Igen tisztelt Elvtársak, én ma is, 65 éves fejjel, ha valahol egy vonatszerelvényt meglátok, önkéntelen mozdulattal tisztelgek, és meg tudom mondani, pl. ez az 1802-es szombathelyi gyors, 328-as mozdony, és így tovább. És életem nagy tévedésének tartom, amikor szeretett nőm és családja rábeszélésére ott hagytam a győr-sopron-ebenfurti vasutat, noha erre a fehérterror idején kialakult körülmények is készítettek, és a végkielégítésem összegével beléptem a családi Lefkovits és Tsa cégbe, amiben alulírt a Tsa. rövidítéssel szerepelek, sajnos a nevem nem voltak hajlandók bejegyeztetni, azt mondták, ezen jól bevezetett üzlet cégjelzését nem szabad megváltoztatni és a vevőt megzavarni. Ami nem helytálló érvelés, mert ha teszem Lefkovits és Weintraub állt volna a táblán, a bolt akkor is ugyanott ugyanazon cikket árusítja, és a Lefkovits így is benne maradna, tehát félreértés nem lehetséges, de hagyjuk ezt.

A győr-sopron-ebenfurti vasútnál mint pályamesternek a szakasz rendszeres felülvizsgálata volt a teendőm, a pályaőrök ellenőrzése, valamint a fenntartási munkálatok helyszíni irányítása. Megjegyzem, hogy a hatásköröm alá tartozó szakasz szolgálati időm folyamán többször változott, előbb a Pinnye, Nagycenk-Hidegség és Balf fürdő megálló közti terep, majd a Kapuvár-Garta, Vitnyéd, Petőházai cukorgyár szakasz, utoljára Sopron, GySEV, Sopronkertes (jelenleg Baumgarten, osztrák fennhatóság alatt), Darufalva (Drassburg), Vulkapordány (Wulkaprodersdorf), ahol a pálya Sopronkertesig 6-9 százalékos szintbeli emelkedést mutat, és így különlegesen nehéz terepnek minősül, fokozott szolgálati és műszaki felkészültséget követel. Amibe benne foglaltatik a felépítmény mindenkorai ellenőrzése és karbantartása, úgymint a tengelytáv, talpfák, sínek, váltók, vasúti építmények és tartozékok állapota, az ezeken szükséges javítások, pl. talpfacsere, a vágányok fekvésének szabályozása stb. Kézi hajtókéssel jártuk be a szakaszomat, egy előmunkás hajtotta, és mindegy, nyáron vagy télen, mert ha valami adódott, de anélkül is, ki kellett menni, hóban és fagyban ugyanúgy folyt a fenntartás, eltakarítás, és körül fehér dombok, erdők, befagyott patakok, a havon sok fekete varjú, de nem számít, mert volt jó bélelt, prémes bekecsünk, vagy éjszaka, amikor messziről dohogás, sípolás, kiáltás hallatszik, ahogy az elegyeket összeállítják, gőz gomolyog a szerelvény fölött, és a sötétben kék meg fehér tolatási fények láthatók.

A frontszolgálat alól a GySEV társaság fölmentetett, és a forradalmak, valamint népszavazás alatti nyugodt, hazafias magatartásom utóbb az igazoló bizottság által tanúsítva lett. Sajnos, hogy ennek dacára 1925. márc.-ban B-listáztak, és felszólítottak, választhatok nyugdíj vagy végkielégítés között. Ügyvédem, Dr. Heller, úgy vélekedett, hogy a döntéssel szemben jogi úton kell orvoslást szerezni. Én mégsem a további harcot választottam vasúti állásomért, amit azóta sokszorosan megbántam, hanem elfogadtam a végkielégítést. Időközben ugyanis megbetegedtem, később meg is bénult apósom, néhai Lefkovits Arnold, és az üzlet átvétele, ezzel együtt Budapestre költözésünk szeretett nejemmel, és Péter, akkor tízéves kisfiúnkkal sürgőssé vált. Mindezen események, valamint az 57 millió inflációs korona végkielégítés összegével betársulásom a cégbe, feleségem és apósom, majd ennek elhunytá után anyósom elgondolása szerint történt, amelyet egységesen képviseltek, és engem kész helyzet elé állítottak.

Egyetlen gyermekünket, Péter fiunkat jeles érettségi bizonyítvánnyal a fasiszta intézkedések folytán hazai egyetemre nem vették föl, amiért is Bolognában iratkozott be gépészmérnöki szakra, és neki tanulmányi idején erőnkön felül is minden támogatást megadtunk, habár ő korrepetálás és

más munkákkal (perfekt olasz és német) igyekezett ott némi jövedelmet nyerni. Visszatérve mindazonáltal diplomájával elhelyezkedni nem bírt, a fajvédelmi törvény miatt. Ezért, Versényi Péter névre magyarosítva, egy a rendeletről nem érintett barátjával, Szendrey Pubival ők ketten villamos javító- és szerelőműhelyt nyitottak (Dessewffy u. 33.), egyidejűleg fiunk Deutsch Magdával házasságot kötött. Amiről megemlítem, hogy azalatt is, míg nőm és anyósom menyünket nem fogadták és vele nem érintkeztek, annak vagyontalansága és szerény származása miatt, kijelentve, hogy egy Lefkovitsék nem ülhetnek le egy Deutsch lánnyal, én ezen időszakban is külön és titokban tartottam velük a kapcsolatot, amit szegény jó fiunk, ha élne, szintén igazolhatna. Ezen helyzet egészen kis unokánk, az aranyos Gyöngyike megszületéséig állt fenn.

Fiunkat 1942. ápr. 23-án hívták be Alsódabas elosztótáborba, mint kiseg. munkaszolgálatost, és onnan 101/7 századdal 257/58 táborig postaszámon volt megtalálható. Utolsó levele kelt aug. 4-én, melyben írja, nagyon bízik a jövőben, közeli viszontlátásban, csókolja feleségét, drága szüleit, milliószor tündérszép kislányát Gyöngyikét. Következő táborig jött november hó 23-án, kelt nov. 4. „Tisztelt Asszonyom, nekünk jutott a fájdalmas feladat, hogy értesítsük férje, Versényi Péter, ez év okt. 30-án Novigram Gescsiki helységben szívgyengeség következtében elhunyt. Hivatalosan a kiegészítő parancsnokság fog felvilágosítást adni, de ha hazaérkeztünk, természetesen mi is megkeressük. Őszinte részvétellel Dr. Frank Ernő, Dr. Mezei Róbert.” Erről többet előadni nem óhajtok, azóta én egy roncs vagyok, nem ember, és nyomorult megtiporként tengődök a világban, és ez már nem fog változni.

Tisztelt Elvtársak, az életem, ha szabad így kifejeznem, én elherdáltam. Függevénye lévén egy családnak, mely törekvéseimet nem érti meg, és nem tud más hivatást elképzelni, csakis a rövidáru-kiskereskedést, ami, valljuk be őszintén, a vevők, különösen a fővárosban beszerző paraszti elem becsapása (kendőárak, pamut- és flórharisnya stb.), olyan üzleti fogásokkal és csalárd trükkökkel, amelyekben főként anyósom, özv. Lefkovitsné nagy mester, de ezt itt leírni nem akarom. Ezen ügyekkel én közösséget nem vállalhatok, úgy is, mint 1945-től az egyesülésig Szociáldemokrata tag. Egyben pártügyem elintézése mellett, mit újfent figyelmükbe ajánlok, kérem, szíveskedjenek segítő kézzel utánam nyúlni, és odahatni, hogy engem a GySEV társasághoz pályamesteri állásba, segédügyi rangban haladéktalanul visszahelyezzenek. Noha idős, 65 éves ember vagyok, én e munkát a fenti vonal bármely szakaszán, legyen az Győr-Csorna-Sopron, avagy megszállt területen, Baumgarten-Neufeld an der Leitha-Ebenfurt között, a legádázabb körülmények, úgymint vihar, esőzések, aláázások idején, vagy

csikorgó télen, rekkenő forró hőségben egyaránt hiánytalanul ellátom. Szükség esetén a kézi hajtókát segédlet nélkül, magam erejéből is elhajtom, a nyílt sínen haladva, és felelek érte, hogy a pálya és tartozékai mindenkor szabályszerű, forgalombiztos állapotban lesznek.

Kérelmemet ismételve maradok megkülönböztetett elvtársi tisztelettel

Weintraub Miksa
(VII., Garay tér 41.)

(*Utolsó cigaretta, Utolsó Ítélet. Novellák.* Szépirodalmi, Budapest, 1983. [Karinthy Ferenc művei] 157–163. old.)